

Rapport till SHIA

**Uppföljningsresa november 2008 från DHR till ENAPH, Etiopien.
Avser projekt med ENAPH's Kvinnovinge åren 2006 – 2009.
Projektnummer 11 12 07.**

Uppdragsbeskrivning:

- Tillsammans med ENAPH revidera årets budget och aktiviteter.
- Försöka reda ut varför kontoret hålls stängt.
- Besöka handikapprörelsens paraplyorganisation FENAPD och diskutera problemen som uppstått för ENAPH.
- Besöka MOLSA och eventuellt Justitiedepartementet angående problemen.
- Se till att ENAPH gör revision för år 2007 och skaffar audit checklist för år 2007.
- Diskutera och planera för nästa år.

Datum: 10 – 21 november 2008

Deltagare: Berit Jargården DHR Södermanlands DHR-distrikt, Barbro Gregorson DHR:s förbundskansli samt Berits dotter Anna och Barbros syster Gittan som assistenter.

Eftersom kontoret är stängt sedan i somras fick vi improvisera såväl program som lokaler när vi hade möten.

Vi redovisar även besök vi gjorde utanför programmet.

Kalendarium. Kort sammanfattning.

Måndagen 10 november:

Träffades på Arlanda för avresa 20.00 med nattflyg till Addis Abeba.

Tisdagen 11 november: Landade strax innan kl. 8, lokal tid. Rahel Ababew, ordförande i ENAPHs kvinnovinge tillsammans med make Ken Gammelgård (från DHR) mötte med rosor. Fick våra rum på Hilton hotell vid 12-tiden. Vilade.

Tisdagen 11 november:

Rahel Ababew och Beletu Assefa, Kvinnovingens sekreterare kom till Hilton för diskussioner om ENAPH. Avslutade kvällen med gemensam representationsmiddag.

Onsdagen 12 november:

Träffade Rahel och Ken för lunch på Nationalmuseets restaurang. Resten av dagen arbetsmöte hemma hos Rahel och Ken dit även Beletu kom.

Torsdagen 13 november:

Arbetsmöte på vårt hotellrum med Rahel, Beletu och ENAPHs kanslichef Aba-Guya Ayele. På kvällen träffade vi gamla vänner.

Fredagen 14 november:

Besök på Nativity girls catholic school ang. ENAPHs f.d. vaktmästarfamilj. Senare på dagen besök hos EWDNA – hiv/aidsorganisationen för kvinnor med funktionsnedsättningar.

Lördagen 15 november:

På förmiddagen besök på landsbygden hos ENAPH:s förre vaktmästare med familj. På eftermiddagen var vi hembjudna till vår chaufför Alems familj. Dagen avslutades med ett besök på korgmarknaden.

Söndagen 16 november:

Vilodag

Måndagen 17 november:

Träffade mr. Abebe Ashagre för diskussion om ENAPH:s situation. Abebe arbetade tidigare under 3 år för Pact Ethiopia med rådgivning och stöd till ENAPH. Besök hos Barbros fadderbarn Jonatan.

Tisdagen 18 november:

Möte på handikapprörelsens paraplyorganisation FENAPD:s kontor tillsammans med dess ordförande mr. Kassahun Yibeltal och nyvalde generalsekreterare Rahel (dvs. "vår" Rahel från ENAPH:s Kvinnovinge).

Onsdagen 19 november:

Hyrde taxichaufför två timmar på f.m. och besökte Signum Vitae och Misrach. Båda affärer där man säljer alster gjorda av personer med olika funktionsnedsättningar. Signum Vitae och Misrach är ett slags skyddade verkstäder. På Signum Vitae finns även glasögon tillverkning. På Misrach finns dessutom utbildning för personer med synskador.

Nytt arbetsmöte på FENAPD:s kontor. Denna gång med förtroendevalda och personal inom ENAPH inkl. Kvinnovingen.

Torsdagen 20 november:

Checkade ut från rummet klockan tolv. Vistades på hotellet till kvällen då vi träffade styrelsemedlemmar från ENAPH och andra vänner för avskedsmiddag på Milk House, en närbelägen restaurang. Flög hem efter midnatt.

Fredagen 21 november.

Mellanlandade i Rom i gryningen. Landade på Arlanda vid 11-tiden etiopisk tid (9.00 svensk tid).

Arbetsmöten och möten som berör ENAPH och problemen.**Tisdagen 11 november:**

När ordf. Rahel och Ken mötte oss på Bole flygplats bestämde vi att ha ett första möte på hotellet vid 18-tiden. Sekr. Beletu kom också. Vi gav Kvinnovingen 1000 SEK från DHR Södermanland och pengarna skulle användas till att betala telefon och Internet. Vi diskuterade hur situationen var och det stod klart att ENAPH är i en riktig kris. Kvinnovingens aktiviteter,

med bl.a. de omfattande utbildningarna av förtroendevalda inom flertalet regionala Kvinnovingar runt om i landet under första halvåret, genomfördes ju med mycket lyckat resultat (se halvårsrapport 2008 till Shia). Därefter har verksamheten avstannat, kontoren för såväl ENAPH som Kvinnovingen är så gott som stängda (de är i samma hus), knappt någon verksamhet har kunnat bedrivas och ingen redovisning eller rekvisition av medel har skett. Vi tyckte det var lite konstigt att inte pappersarbetet kunnat skötas, men fick ingen förklaring till det.

Avslutade dagen med representationsmiddag på Hilton för 7 personer.

Onsdagen 12 november:

Rahel ringde att hon ville att vi skulle ha ett möte hemma hos Ken och Rahel. Rahels syster ordnade med kaffeceremoni, Beletu kom och de sista 2 timmarna hade vi möte i skenet av stearinljus. Staden sparar el och stänger av elen i olika områden på kvällarna. Rahel ville att vi, som tidigare planerat, skulle besöka MOLSA (social- och arbetsmarknadsdepartementet) och Justitiedepartementet för att reda ut problemen. Ariam Gebremariam från Shia, som var i Addis Abeba på ett privat besök, kanslichef Guya och Rahel ringde upprepade gånger för att boka tid för möte, men lyckades aldrig. De hade för övrigt under hela hösten utan resultat försökt nå Justitiedepartementet och MOLSA både per telefon och mail, för att boka ett sammanträffande tillsammans med oss i samband med vår vistelse.

Vi pratade om Lords of Poverty, som tydligen gör livet svårt för ENAPH genom att orsaka splittring och som på något sätt ligger bakom stängningen av kontoret, men fick aldrig klart för oss riktigt vad det innebar. Lords of Poverty är tydligen ingen fast organisation utan mer ett samlingsnamn för en företeelse som är vanlig i Etiopien. Vi blev inte klokare efter detta möte.

Torsdagen 13 november:

Nytt försök med möte på vårt hotellrum, denna gång tillsammans med Rahel och Guya. Beletu börjar ett nytt arbete idag och kan inte delta. Vi försöker få mer information om Lords of Poverty. Guya säger att de är många, välutbildade och "köper" medlemmar med gåvor och löften om pengar och mat, (mat som medlemmarna sedan sällan får). På det sättet kan de ta över andra organisationers medlemmar och sko sig på de biståndspengar som andra organisationerna får. Några egentliga aktiviteter utförs inte. Målet skulle vara att sko sig. Det tycks handla om ren girighet, utan hänsyn till alla enskilda individer och organisationer som drabbas. Guya säger, att ENAPH haft problem med Lords of Poverty i tre år. Vi blir förvånade och undrar varför vi inte fått veta, men får inget bra svar. Rahel menar, att kampen med Lord of Poverty och liknande problem är något "man tyvärr lever med", men att ENAPHS inställning är att denna kamp inte får leda till att ENAPH slutar kämpa för ett bättre samhälle för sina medlemmar dvs. det som är ENAPHS huvuduppgift. "Vi måste fortsätta slåss åt bägge hållen", säger Rahel.

Situationen är nu denna: MOLSA tyckte att ENAPH skulle dela med sig av sitt kontorshus (som de tidigare fått av MOLSA) och låta Lords of Poverty få disponera ett rum. ENAPH var mer eller mindre tvungen att säga ja. Så skedde i somras och därmed började allt våld och trakasserier. Den Lords of Poverty som nu är i ENAPHS hus drivs av en f.d. medlem i ENAPHS tidigare interimsstyrelse, mr Fekadu Johannes. Fekadu har tillsammans med ett antal personer sedan tidigare tillstånd att bedriva en lokal handikapporganisation. Det var denna man med personal som tilläts flytta in.

ENAPH: s personal törs inte längre vara på kontoret då "de nya" försöker fördriva dem med våld. Polisen har varit där flera gånger men inte lyckats få stopp på våldet från Lords of Poverty/Fekadus organisation. Även justitiedepartementet har utan resultat tillskrivit Fekadu och begärt att våldet måste upphöra. Detta fall ska nu avgöras i domstol i början av december. Ingen verkar säker på att de får tillbaks sitt hus! ENAPH: s president/ordf. Yeslawel är den enda som får föra ENAPH: s talan i domstolen och han anses av alla, vara en katastrof i detta fall.

Rahel och Guya menar, att ett General Assembly skulle lösa problemen, men det kostar pengar. Vi framförde, att vi ser positivt på förslaget, men att vårt krav är att ENAPH då först måste lösa problemen med revision och arbeta om budget och aktivitetsplan för 2008. Kan detta lösas så kan medlen från SHIA för år 2008 omfördelas och användas till General Assembly – förhoppningsvis i början av 2009. MOLSA har erbjudit sig att betala för General Assembly, men kräver då att antalet delegater och därmed representation från alla regionala ENAPH minskas. ENAPH har sagt nej till det. Alla regioner måste ha representation. Vi stödde ENAPH i det synsättet.

Enligt stadgarna borde dessutom General Assembly hållas detta år, men med tanke på att huvudkontoret är stängt kan man avvakta en tid. ENAPH har även tillåtits att tillsvidare behålla sin stämpelrätt vid undertecknande av dokument, skrivelser och liknande. General Assembly måste dock hållas snarast möjligt.

Guya informerade om, att en tidigare anställd sålt ENAPH: s stadgar och fått sparken för det, men personen har gått till domstol och fått rätt till 8000 Birr i obetald lön från ENAPH. Pengar som ENAPH för närvarande inte har.

Fredagen 14 november:

Besökte Nativity girls Catholic school och betalade skolavgiften för de två flickor som vi sponsrar med skolgång. Det visade sig vid samtal med rektorn, att även den katolska kyrkans hjälpverksamhet blivit utsatt för påhopp av Lords of Poverty. Det hade inte resulterade i några problem, men vi fick föra samtalet bakom stängda dörrar.

På eftermiddagen besökte vi EWDNA, hiv/aidsorganisationen för kvinnor med funktionsnedsättningar, som vi under årens lopp haft flera rådgivande kontakter med (utanför projektet, men Rahel ingår i EWDNAs styrelse). De hade äntligen fått sponsorer och kunde nu bedriva utmärkt arbete.

Måndagen 17 november:

Bjöd mr. Abebe Ashagre på arbetslunch på Lucys restaurang. Abebe har, som tidigare nämnts, arbetat för ENAPH genom Pact Ethiopia och hjälpt dem lösa många problem under åren. Vi ville tala med honom om de nuvarande problemen och höra om han kunde bringa lite ljus över situationen. Abebe arbetar nu för PANE (Poverty Action Network of civil society organisations in Ethiopia). Lords of Poverty var välkänt även för honom och han menade att ENAPH skulle tjäna på att bli medlemmar i PANE och få stöd och hjälp den vägen. Denna åsikt visade sig inte delas av Rahel och kanslichefen Guya. PANE är en stor paraplyorganisation med över ett 90-tal medlemmar och det skulle enligt dem inte lösa ENAPH: s problem att bli medlem.

När vi kom till hotellet väntade forna styrelsemedlemmen i interimsstyrelsen Fekadu Johannes på oss i hotelllobbyn. Han var aggressiv och berättade att han hade skrivit ett brev till domstolen där han beskyllt Rahel, kanslichefen Guya och ENAPH: s president/ordförande Yeslawel för stöld av miljontals kronor av ENAPH: s projekt pengar. Detta är ren lögn och summan överstiger vida det SHIA-bidrag som ENAPH får, men vi fick ett prov på hur Fekadu och hans anhängare, som huserar i det utlånade rummet i ENAPH: s kontorshus, agerar.

Tisdagen 18 november:

Ringde på morgonen och kollade med Guya om vi fått någon besökstid på MOLSA och/eller Justitiedepartementet. Fortfarande svarar ingen i telefonerna när man ringer dit. Blir sedan hämtade av FENAPD:s bil (Federation of Ethiopian National Association of persons with disability. Tidigare förkortat EFDP). Detta är handikapprörelsens paraplyorganisation och de har 6 organisationer knutna till sig. Förutom ENAPH ingår organisationerna för de synskadade, döva, dövblinda, mentalt/intellektuellt skadade samt spetälska/leprasjuka.

Vi diskuterade det för ordf. Kassahun Yibeltal kända problemet med Lords of Poverty. "SRF" har haft samma problem och löst det. ENAPH är en del av FENAPD: s organisation och problemet måste lösas enligt Kassahun. Han fördömde sättet att smutskasta och förtala. Brev utan bevis hjälper inte, det ger bara dålig PR till ENAPH. Det enda som kan ändra situationen är att utlysa ett nytt årsmöte/General Assembly för att försöka lösa problemen.

Tre personer som tillhör Fekadus anhang har varit inbjudna till FENAPD för att försöka lösa problemen genom samtal. Det gav inget resultat och Fekadu och hans anhängare vägrar fortfarande att lämna ENAPH's hus och ENAPHs personal vågar fortfarande inte gå till arbetet av rädsla för allt våld, hot och trakasserier. Resultatet av vårt möte blev att ENAPH skriftligt ska be FENAPD om hjälp att lösa problemen. Det poängterades från FENAPD åter, att Lords of Poverty inte är en organisation utan ett uttryck för ett beteende, som verkar vara vanligt i landet.

Pratade om det nya **lagförslaget**, där biståndsarbete bland personer med funktionsnedsättning (samt barn och kvinnor) kan medföra 15 års fängelse och att endast 10 % i bistånd ska få mottagas av dessa organisationer. Kassahun, som själv talat med premiärministern vid två tillfällen, anser att läget är allvarligt och att premiärministern inte är redo att ändra sig. Frågan hänger tydligen nära samman med att det är val nästa år och presidenten befarar, att många internationella biståndsorganisationer stöder oppositionen. Kassahun menar, att regeringen tycks tro, att allt som utförs i internationella sammanhang är politiskt. Beslut kommer att fattas inom två månader, tror Kassahun.

Som slutkläm sa Kassahun att federationen FENAPD är ingenting utan ENAPH och de andra medlemmarna. "Vi finns tack vare dem och vi vill att problemen ska lösas."

Onsdagen 19 november:

Efter en utflykt i hyrd taxi för att se lite på omgivningarna åkte vi till FENAPD: s kontor igen. Den här gången hade vi ett "riktigt möte" med en del förtroendevalda i Kvinnovingen, medlemmar och kanslipersonal. Deltagare var: Ordf. Yeslawel, Rahel, Guya, Demissei, Mammao, Masru, Tiringo samt Berit, Barbro, Anna och Gittan,. Det blev en livlig diskussion, där det framkom att 6 anställda inte fått lön sedan juni och hade svårt att klara sig. En stor del av kritiken fick kanslichefen Guya ta på sig. Han har inte följt upp och skickat in redovisningar till Shia trots flera påstötningar från oss. Om han gjort det hade vi kunnat betala

ut delar av årets projektbudget. Han hade ingen förklaring till detta handlande och dessutom är han själv en av de 6 som inte fått någon lön. Enligt Rahel har Guya troligen inte velat ta ut lön för sig själv och inte ge sina medarbetare, när ingen verksamhet har kunnat bedrivas. Vi framhöll, att personalen inte ska behöva drabbas ekonomiskt på grund av problemen med Fekadu - problem som ENAPH är oskyldiga till.

Alla var vid mötets slut överens om att General Assembly måste hållas snarast. Den sittande styrelsen hade fått förlängt mandat då tiden gick ut i september, men nu ville Rahel och Guya hellre ha en interimsstyrelse som ska jobba fram till ett nyval. Vi hade inget att erinra mot det, men poängterade åter att medel från Shia endast kan betalas ut om de först kommer in med den saknade revisionen för år 2007 och audit checklist för samma år och dessutom en omarbetad budget- och aktivitetsplan för 2008, med tanke på att verksamheten legat nere sista halvåret. När vi här fått detta kan vi betala ut pengar till General Assembly. (De omfattande utbildningarna som Kvinnovingen anordnade första halvåret 2008 har till stor dels täcks av fördelaktiga valutaförändringar).

Torsdagen 20 november:

Hemresedag. På kvällen träffade vi Rahel, Beletu och andra vänner. Guya hade skrivit en handskrivna uträkning av beräknade kostnader för General Assembly på 71 000 birr samt en rekvisition för 2008. Rekvisitionen är skickad till Shia.

Sammanfattning:

Vi har gett ENAPH ett slutdatum, 15 december 2008, för redovisning av 2007 års revision och audit checklist samt att revidera årets budget och aktiviteter. De har fått hjälp av Ariam Gebemariam på Shia med ett namn på en bra revisor. Om allt fungerar kan de få pengar till den nödvändiga General Assembly, som då kan hållas i början på år 2009.

Det känns som hela projektet gått i stå på grund av alla problemen med Lords of Poverty och polisens stängning av kontoret för att undvika våldsamheter från Fekadus sida. Anledningen till att vi inte fått information om problemen tidigare verkar vara att man skäms att berätta! Om domstolen tar ifrån ENAPH deras kontorshus finns risken att hela projektet havererar. Vi har försökt ingjuta mod och styrka i de styrelsemedlemmar och personal vi har träffat, men vi vet inte om det räcker.

Vårt uppdrag att tillsammans med ENAPH revidera årets budget gick inte att genomföra då vi inte hade tillgång till kontoret och behövliga papper. Besök hos MOLSA och Justitiedepartementet för att stödja ENAPH var inte heller möjligt, då som nämnts varken ENAPH eller Shia (Ariam) trots flera försök under hösten och sedan på plats inte fått kontakt och därför inte kunnat boka tid.

Det vilar dessutom en stor oro och ett avvaktande missmod över hela ENAPH och FENAPD, alla väntar på beslut i Parlamentet om lagförslaget att så gott som helt förbjuda bistandsverksamhet och som abrupt kommer att avsluta alla NGO-projekt i hela Etiopien om det går igenom.

Vi berättade om Shias planer att göra Etiopien till programland samt projektprojektering i två år för ett eventuellt fortsatt samverkansprojekt tillsammans med SRF, SDR och NHR. De sa att de redan var informerade och att de var intresserade av att delta i ett sådant projekt.

Planering för nästa år stannade vid att genomföra General Assembly och sedan utgå från det och de beslut som där fattas.

Hur framtiden blir är dessutom till stor del avhängigt av vilka beslut som MOLSA och Justitiedepartementet fattar, kontorets eventuella öppnande, problemen med Lords of Poverty samt sist men inte minst lagförslaget att stoppa biståndsverksamhet.

Riddarhyttan och Stockholm 10 dec 2008

Berit Jargården
Sörmlands DHR-distrikt

Barbro Gregorson
DHR:s förbundskansli